

Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠI-53/08-13

Název školy: Základní škola speciální Jasněnka, o.p.s.
Adresa: Jiráskova 772, 783 91 Uničov
Identifikátor: 600 026 710
IČ: 25 385 488
Místo inspekce: Základní škola speciální Jasněnka, o.p.s.
Jiráskova 772, 783 91 Uničov
Termín inspekce: 12. - 14. únor 2008

Předmět inspekční činnosti:

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou ve školním roce 2007/2008 podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Cíle inspekční činnosti:

Hodnocení **základní školy speciální** vzhledem k účinnosti podpory rozvoje osobnosti žáka a dosahování cílů základního vzdělávání v následujících oblastech:

1. Zhodnocení řízení pedagogického procesu ředitelkou školy, vnitřní kontrolní systém
2. Zhodnocení podmínek a průběhu vzdělávání žáků základní školy speciální
3. Zhodnocení účelnosti a účinnosti podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Inspekční zjištění:

I. Základní údaje

- Základní škola speciální Jasněnka, o.p.s. (dále jen škola) byla zapsána do školského rejstříku s účinností od 1. ledna 2005. Zajišťuje vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (různý stupeň mentálního postižení, souběžné postižení více vadami, autismus). Statutárním orgánem školy je tříčlenná správní rada. Poslední rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku bylo vydáno pod čj. 15 435/06-21 dne 13. června 2006. Cílová kapacita školy je naplněna na 77 %.
- Zřizovatelem školy je Občanské sdružení Jasněnka, které vedle školy provozuje v objektu na adrese Jiráskova 772, Uničov, také stacionář.
- Kontrolovaná právnická osoba má povolen výkon činností základní školy a školní jídelny-výdejny. Poskytuje základní vzdělání v oboru vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola. Ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole speciální získává žák základy vzdělání.
- Ve školním roce 2007/2008 má škola celkem čtyři třídy (23 žáci), v nichž je 11 žáků vzděláváno podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, čj. 24035/97-22, (dále VPPŠ) a 12 žáků podle Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy, čj. 15988/2003-24, (dále REVP).
- Pedagogický sbor školy tvoří celkem devět pedagogických pracovníků, včetně ředitelky školy a čtyř asistentek pedagoga. Na základě dohod o spolupráci zabezpečují pro školu některé činnosti dobrovolní pracovníci, zaměstnanci stacionáře Občanského sdružení Jasněnka (např. doprovod a svozy žáků, výpomoc při sebeobslužných činnostech žáků, rehabilitační činnosti).
- Škola slouží jako klinické pracoviště pro studenty katedry speciální pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.
- Od poslední inspekce v roce 2003 došlo k výraznému zlepšení prostorových podmínek školy, jejího zázemí a celkového vybavení. Rozšířil se počet kmenových učeben, každá má vlastní sociální zařízení, vznikly odborné učebny a školní pozemek. Bylo zrušeno odloučené pracoviště a ukončena činnost speciální mateřské školy. Veškeré činnosti se soustředily do jednoho objektu s bezbariérovým přístupem. Odborné učebny (např. školní dílna, školní kuchyň, pracovna domácích prací, cvičný byt, keramická dílna a jídelna) jsou využívány společně s klienty stacionáře.

Situaci z hlediska složení tříd znázorňuje tabulka:

Třída	Počet žáků	Vzdělávací program	
		VPPŠ	REVP
A	5	---	5
B	6	---	6
C	6	5	1
D	6	6	---
Celkem	23	11	12

II. Hodnocení školy

1. Zhodnocení řízení pedagogického procesu ředitelkou školy, vnitřní kontrolní systém

V řízení školy je zaveden účinný systém, který směřuje k dalšímu zkvalitňování vzdělávání zdravotně postižených žáků. Ke zlepšení podmínek jako prostředku pro vzdělávání a speciální péči o tyto žáky i k jejich integraci do společnosti napomáhá rozvíjení partnerské spolupráce a kontaktů školy se zřizovatelem, městským úřadem, zákonnými zástupci žáků a dalšími subjekty.

- Řízení školy je založeno na provázaném systému organizování, plánování, průběžné kontroly a vedení zaměstnanců k dodržování závazných vnitřních předpisů, v nichž jsou stanoveny postupy, zásady i pravidla pro vzdělávání zdravotně postižených žáků a poskytovanou individuální speciální péči. Koordinačním prostředkem jsou jednání pedagogické rady a provozní porady (sjednocování přístupů, výměna zkušeností, plánování učiva). V tomto směru si škola udržuje dosaženou úroveň řízení konstatovanou již při minulé inspekci.
- Vzdělávání žáků, denní provoz a zabezpečení všech potřebných služeb, včetně školního stravování, jsou organizovány funkčně, v souladu s příslušnými právními předpisy a také dle požadavků zákonných zástupců žáků, které si škola dotazníkovým šetřením cíleně zjišťovala. Ve škole i při akcích organizovaných mimo školu je kladen důraz na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.
- Pro školní rok 2007/2008 má škola stanoveny priority pro další zlepšení personálních a materiálně-technických podmínek a zejména průběhu výchovně-vzdělávacího procesu. V souladu s deklarovanými cíli vycházejí plánované úkoly a připravované tradiční i nové aktivity pro žáky z analýzy podmínek a vlastního hodnocení činnosti školy.
- V personální práci je ředitelkou školy zdůrazňován odpovědný a tvořivý přístup všech zaměstnanců. Organizováním jejich dalšího vzdělávání jsou vytvářeny předpoklady pro jejich profesní a odborný růst, a to včetně umožnění studia ke splnění kvalifikačních předpokladů nebo studia k rozšíření odborné kvalifikace, která se zejména z důvodu odchodu pedagogických pracovníků na mateřskou dovolenou od poslední inspekce snížila. Vzhledem k potřebám školy a určeným kompetencím třídních učitelů, které zahrnují i problematiku výchovného poradenství (ve škole není ustanoven výchovný poradce), však v plánu personálního rozvoje tato oblast chybí.
- Při výběru nových zaměstnanců jsou ověřovány tvořivost a praktické dovednosti uchazečů, které jsou nezbytné pro pedagogickou práci v tomto typu školy. Začínajícím učitelům je věnována potřebná péče vedoucí k jejich úspěšnému začlenění do vzdělávacího procesu i k jejich adaptaci do pracovního kolektivu školy.
- V systému řízení školy plní vnitřní kontrola svou regulativní funkci, zajišťuje kontrolu plnění a vyhodnocování úkolů v pedagogickém procesu i provozu školy.
- Vztahy a úzká spolupráce školy se zřizovatelem a Městským úřadem v Uničově vedou ke zkvalitnění podmínek pro vzdělávání žáků. Jejich rozvoji a začlenění do společnosti významně přispívají i bezprostřední kontakty s žáky a studenty středních a vysokých škol, kteří na základě uzavřených smluv vykonávají ve škole jednodenní a souvislé praxe, případně se zúčastňují společně organizovaných kulturních a sportovních akcí.
- Vytváření blízkého pracovního partnerství a průběžnému přenosu informací mezi pedagogickými pracovníky a rodiči směřuje již několik let školou realizovaný projekt

„Program rodiče“, kterým je rodičům nabízeno široké spektrum spolupráce, včetně vlastní i zprostředkované odborné a metodické pomoci a možnost zapůjčení pomůcek pro domácí přípravu žáků. Rodiči však nejsou tyto nabídky plně využívány.

- V rámci měření klimatu školy formou standardizovaných rozhovorů byly dotázanými pedagogickými pracovníci zdůrazněny přátelské mezilidské vztahy v kolektivu zaměstnanců, otevřená, neformální komunikace ve škole a zajištění podpory pro adaptaci nových zaměstnanců.

2. Zhodnocení podmínek a průběhu vzdělávání žáků základní školy speciální

Prostorové a materiálně-technické podmínky vzdělávání odpovídají potřebám žáků i závažnosti jejich postižení. Vytvářejí vhodné předpoklady pro úspěšnou realizaci vzdělávacích programů. Dílčí nedostatky v personálním zabezpečení výuky (chybějící stanovená odborná kvalifikace části pedagogických pracovníků) jsou překonatelné. Průběh vzdělávání plně odpovídal zásadám vzdělávání žáků daného typu speciální školy.

- Prostorové podmínky a vnitřní členění odpovídajícího počtu kmenových učeben umožňují provádět změny učebních činností včetně zařazování relaxace a odpočinkových aktivit. Vzhledem k charakteru postižení žáků je škola velmi dobře vybavena odbornou literaturou a periodiky, speciálními didaktickými, rehabilitačními a kompenzačními pomůckami i učebnicemi. Vedle existence standardních speciálních pomůcek a výukových programů zejména pro rozvoj smyslového vnímání a motoriky žáků jsou pedagogům k dispozici i další výukové prostředky a materiály, často zhotovené svépomocí, které lépe odpovídají specifickým potřebám žáků (jednoduché vizuální a manipulační pomůcky, pracovní listy, komunikační deníky apod.).
- Vybavení budovy je přizpůsobeno žákům se zdravotním postižením (schodišťová plošina, odpočinková lůžka a zvedací zařízení pro převážení imobilních žáků, komunikátory, stimulační koutky apod.). Učebny jsou zařízeny žákovským nábytkem většinou s nastavitelnou výškou a sklopnými pracovními plochami. V každé je umístěn počítač pro výuku. Interiér školy je upraven a vyzdoben velmi podnětně a esteticky, důsledně je dbáno na čistotu všech jejích prostorů.
- Podmínky odborné kvalifikace pro daný typ školy splňuje celkem pět pedagogických pracovníků (ředitelka školy, jedna učitelka a tři asistentky pedagoga). Průměrný věk pedagogického sboru je 31 rok. Poměrně krátká délka pedagogické praxe učitelek (v průměru 2 roky) a absence náležité odborné kvalifikace čtyř pedagogických pracovníků neměly negativní dopad na průběh výchovně-vzdělávacího procesu. Tento nepříznivý stav je řešen, všechny učitelky nesplňující odbornou kvalifikaci si ji v současné době doplňují odpovídajícím vysokoškolským studiem. Předpoklad ukončení u dvou učitelek je do konce školního roku 2007/2008, u jedné do konce školního roku 2008/2009.
- Pedagogický proces se při inspekčních hospitacích v předmětech rozumová výchova, věcné učení a dramatická výchova vyznačoval vysokou mírou uplatňování zásady individuálního přístupu k žákům, a to zejména diferenciací úkolů podle náročnosti, rozsahem poskytované přímé individuální pomoci ze strany učitelek i asistentek pedagoga. Hladkému průběhu vyučovacích jednotek přispívala jejich dobrá spolupráce. Důraz byl správně kladen na činnostní pojetí výuky, střídání aktivit, názornost a účelnou materiální podporu, vhodně byly využity hudební nástroje a dramatická hra. Hodnocení žáků v průběhu inspekčních hospitací mělo výrazně motivující účinek, žáci byli v souladu se svými možnostmi vedeni i k sebehodnocení.

3. Zhodnocení účelnosti a účinnosti podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola využívá v rámci podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami řadu účelných a účinných opatření za výrazné pomoci svého zřizovatele.

- Škola poskytuje vzdělávání žáků v souladu s cíli realizovaných vzdělávacích programů. Učební plány jsou plněny. Obsah, formy a metody výuky odpovídají potřebám žáků. Důraz je kladen na propojení rozvoje psychiky s rozvíjením motoriky, což dokládá vhodné využití a zaměření disponibilní hodinové dotace a volitelných předmětů (smyslová výchova pohybem, rozumová výchova pohybem, dramatická výchova, aplikované pohybové aktivity).
- Při hodnocení dosažených výsledků vzdělávání žáků je přihlíženo k povaze jejich zdravotního postižení.
- V rámci diferencovaného přístupu se pozitivně uplatňuje dílčí plánování obsahu učiva každému žákovi (individuální vzdělávací plány) na období jednoho (VPPŠ) nebo tří měsíců (REVP) spojené s pravidelným písemným hodnocením zpracovaným třídními učitelkami. Z hlediska informovanosti zákonných zástupců je toto hodnocení žáků přínosné. Po stránce funkčnosti a posouzení vývoje žáků (naplnění plánovaného obsahu učebních osnov) se však měsíční interval hodnocení, zejména v případě jedinců vzdělávaných podle REVP, jeví jako příliš krátký a v některých případech toto hodnocení vykazovalo znaky formálnosti.
- Účinnost podpory žáků pozitivně ovlivňují asistenční služby i úprava organizace vyučování. Výuka v blocích umožňuje lépe reagovat na individuální rozdíly i potřeby žáků a operativně se přizpůsobit jejich momentálnímu stavu.
- Standardní výuka je doplňována řadou akcí, při nichž dochází k žádoucímu kontaktu žáků s intaktní populací. Vedle účasti v soutěžích (např. stolní tenis, speciální olympiády) a na kulturních vystoupeních organizuje škola pro žáky také rekondiční pobyty.
- U žáků s těžšími formami zdravotního postižení je umožňován přestup mezi jednotlivými vzdělávacími programy. Limitujícím faktorem pro získání vyššího stupně vzdělání žáků jsou hloubka a rozsah zdravotního postižení. Většina z nich po ukončení povinné školní docházky přechází do pracovních skupin stacionáře (pracovní terapie).
- Nedílnou součástí komplexního přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami jsou podpůrné metody rozvíjení žáků zabezpečované ve spolupráci se zřizovatelem školy (canisterapie, fyzioterapie, vodoléčba, logopedická péče, plavání a cvičení v bazénu). Žákům je zprostředkovávána pravidelná stomatologická péče a dle požadavků rodičů i odborná lékařská vyšetření.

Závěrečné hodnocení:

Škola poskytuje vzdělávání i školské služby v souladu se zápisem školy do školského rejstříku.

Úroveň řízení pedagogického procesu, včetně nastavení priorit vedoucích k dalšímu zkvalitňování výchovně-vzdělávací práce školy i k cílené spolupráci se zřizovatelem a dalšími subjekty, vytvářejí základní předpoklady pro celkový rozvoj osobnosti každého žáka v rámci jeho individuálních možností a schopností. Kontrolní a hodnotící systém zajišťuje účinnou zpětnou vazbu, je využíván pro ovlivňování další práce školy.

Kvalitě vzdělávání a jeho průběhu výrazně přispívají dosažené materiálně-technické podmínky a respektování principů a metod výchovně-vzdělávací práce odpovídajících danému typu speciální školy. Z hlediska komplexního přístupu k žákům se zdravotním postižením jsou velmi pozitivně hodnoceny také podpůrné metody rozvíjení žáků zabezpečované ve spolupráci se zřizovatelem. K odstranění dílčích rizik v oblasti personálních podmínek jsou ve škole vytvořeny příznivé předpoklady. Uplatňovaný systém péče o žáky se zdravotním postižením a účinnost jejich podpory jsou na velmi dobré úrovni a odpovídají potřebám a možnostem žáků.

Škola zabezpečuje vzdělávání žáků na úrovni, která nevyžaduje zásadní změny. Některé oblasti lze hodnotit jako příklady dobré praxe: systém přijímání nových zaměstnanců a jejich uvádění do praxe, rozsah a úroveň asistenčních služeb a spolupráce se zřizovatelem, čistota a estetika učebního a pracovního prostředí školy.

V souladu s ustanovením § 5 odst. 3 b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním zařízení a školským zařízení, ve znění pozdějších předpisů, je škola Českou školní inspekcí celkově hodnocena jako nadprůměrná.

Hodnotící stupnice

Podprůměr	Průměr	Nadprůměr
Při poskytování vzdělávání/školské služby není postupováno v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty. Rizika jsou velká, pro nápravu jsou nutné zásadní změny	Při poskytování vzdělávání/školské služby je postupováno v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty. Rizika jsou ojedinělá, lze je překonat	Poskytování vzdělávání/školské služby je v souladu s právními předpisy, schválenými učebními dokumenty a je na úrovni, která nevyžaduje zásadní změny. Slouží jako příklad dobré praxe.

Seznam písemností, o které se inspekční zjištění opírá:

1. Zřizovací listina Soukromé zvláštní, pomocné a speciální mateřské školy ze dne 23. října 1995
2. Výpis z rejstříku obecně prospěšných společností vedeného Krajským soudem v Ostravě, oddíl O, vložka 19 ze dne 21. prosince 2005, číslo výpisu 51350/2005
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 15. listopadu 2007
4. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení čj. 15 435/06-21 ze dne 13. června 2006
5. Rozhodnutí KÚ Olomouckého kraje ze dne 28. ledna 2008 čj. KUOK/8823/2008 (školní jídelna – výdejna)
6. Jmenování do funkce ředitelky školy ze dne 15. ledna 1998, 1. června 2001 a 22. prosince 2005
7. Dohoda o spolupráci a zřízení klinického pracoviště mezi KSP PdF UP v Olomouci a Základní školou speciální Jasněnka, o.p.s., podepsána školou dne 1. listopadu 2006
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2006/2007 ze dne 30. srpna 2007
9. Vlastní hodnocení školy za období 2005-2006 a 2006-2007 ze dne 12. září 2007
10. Inspekční zpráva čj. 135 126/03-11092 ze dne 26. května 2003
11. Evidence žáků třídy A, B, C, D ve školním roce 2007/2008, třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků
12. Koncepte ZŠ speciální Jasněnka, o.p.s. pro školní rok 2007/2008 ze dne 28. srpna 2007
13. Plán práce ZŠ speciální Jasněnka, o.p.s. na školní rok 2007/2008 ze dne 23. srpna 2007
14. Plán akcí na školní rok 2007/2008 (nedatováno)
15. Prezentace ZŠ speciální Jasněnka, o.p.s. ze dne 30. srpna 2007
16. Plán práce ředitele školy v jednotlivých měsících školního roku 2007/2008 ze dne 19. srpna 2007
17. Plán hospitační a kontrolní činnosti u pedagogických pracovníků ve školním roce 2007/2008
18. Metodika hospitační činnosti ze dne 22. srpna 2006
19. Pokyny pro pedagoga uvádějícího nového pedagoga do praxe ze dne 23. srpna 2002
20. Informace a rady pro začínajícího učitele ze dne 26. srpna 2006
21. Plán práce třídního učitele – školní rok 2007/2008
22. Plán personálního rozvoje na období dvou let školních roků 2006/2007 a 2007/2008 ze dne 1. září 2006
23. Přehled o DVPP za období školního roku 2005/2006
24. Přehled o DVPP za období školního roku 2006/2007
25. Přehled o DVPP za období školního roku 2007/2008
26. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (doklady o dosaženém vzdělání, evidenční listy studujících) působících ve škole ve školním roce 2007/2008
27. Dohody o spolupráci dobrovolných pracovníků v Základní škole speciální Jasněnka, o.p.s. (od roku 2006)
28. Záписy z jednání pedagogické rady a provozních porad za školní roky 2006/2007 a 2007/2008
29. Rozvrh hodin tříd A, B, C, D pro školní rok 2007 – 2008

30. Soubor závazných dokumentů školy s podpisy zaměstnanců školy pro školní rok 2007/2008
31. Školní řád s přílohami s platností od 1. září 2007
32. Hodnocení žáků v ZŠ Jasněnka, o.p.s. ze dne 25. prosince 2006
33. Výběr slovních verbálních obrátů pro slovní hodnocení žáků (nedatováno)
34. Individuální vzdělávací plány žáků školy za školní rok 2007/2008 (tematické a časové rozvržení obsahu učebních osnov žáků a hodnocení)
35. Seznam rehabilitačních, kompenzačních a didaktických pomůcek – školní rok 2007/2008
36. Seznam výukových programů a videokazet - školní rok 2007/2008
37. Seznam učebnic a pracovních listů – školní rok 2007/2008
38. Řád zapůjčování didaktických a kompenzačních pomůcek ze dne 10. února 2003
39. Výkaz R 36-01 o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních za školní rok 2006/ 2007 ze dne 30. srpna 2007
40. Výkaz S 3-01 o základní škole podle stavu k 30. září 2007 ze dne 2. října 2007
41. Dotazníky pro rodiče žáků tříd A, B, C a D zadané ve školním roce 2006/2007
42. Projekt „Program rodiče“ ze dne 30. srpna 2006
43. SWOT analýza školy (listopad 2007)
44. Vzorek žákovských knížek žáků ve školním roce 2007/2008
45. Vzorek komunikačních deníků žáků

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Vojtěch Chromeček	Chromeček, v. r.
Mgr. Zonna Němcová	Zonna Němcová, v. r.

V Olomouci dne 19. února 2008

Dle § 174 odst. 13 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Miloslava Bártová, ředitelka školy	Bártová M., v. r.

V Olomouci dne 20. 2. 2008